

Štatút súťaže Fénix – Kultúrna pamiatka roka

č. MK-4036/2025-211/4769

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“) vydáva tento Štatút súťaže Fénix – Kultúrna pamiatka roka (ďalej len „štatút“):

Článok I Organizácia súťaže

1. Ministerstvo kultúry je vyhlasovateľom a organizátorom súťaže Fénix – Kultúrna pamiatka roka (ďalej len „súťaž“). Pri organizovaní súťaže spolupracuje s vedeckými inštitúciami, odbornými inštitúciami Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, odborníkmi z oblasti ochrany pamiatkového fondu a partnermi súťaže.
2. Mediálnym partnerom súťaže je Slovenská televízia a rozhlas (ďalej len „mediálny partner“).
3. Národnú kultúrnu pamiatku (ďalej len „pamiatka“) prihlásenú do súťaže hodnotí odborná porota.
4. Súťaž a činnosť odbornej poroty podľa tohto štatútu organizačne zabezpečuje tajomník súťaže.

Článok II Poslanie a cieľ súťaže

1. Poslaním súťaže je podporovať ochranu kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky a zodpovedný prístup vlastníkov pamiatok registrovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu a súčasne motivovať verejnosť k záujmu o pamiatky.
2. Cieľom súťaže je oceniť prístup vlastníkov pamiatok a prínos iných zainteresovaných subjektov k ochrane pamiatkových hodnôt, ako aj predstaviť tieto pamiatky širokej verejnosti.

Článok III Súťažné kategórie a ceny

1. Cena „Fénix – Kultúrna pamiatka roka“ je udeľovaná vlastníkom pamiatok na návrh odbornej poroty súťaže.
2. V jednom ročníku súťaže môžu byť udelené maximálne tri ceny „Fénix – Kultúrna pamiatka roka“, a to nasledovne:
 - a) maximálne jedna cena za čiastočnú obnovu ucelenej časti objektu pamiatky,
 - b) maximálne jedna cena za komplexnú obnovu objektu pamiatky,
 - c) maximálne jedna cena za výnimočný počin záchrany pamiatky.
3. Cenu „Fénix – Kultúrna pamiatka roka“ udeľuje minister kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“) na základe návrhu odbornej poroty.

4. Držiteľom ceny „Fénix – Kultúrna pamiatka roka“ je vydané osvedčenie o udelení ceny a soška – artefakt bájneho vtáka Fénixa.
5. Udelenie ceny je spojené s finančnou odmenou vo výške 10 000 eur, ktorú jej držiteľom poskytuje ministerstvo kultúry. Finančná odmena je určená na ďalšie zveľadenie tejto pamiatky, jej propagáciu a na šírenie informácií o nej medzi verejnosťou.
6. Odborná porota má právo udeliť „Čestné uznanie“. Toto „Čestné uznanie“ môže získať právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zásadným spôsobom vstúpila do procesu obnovy pamiatky, za mimoriadny prínos k ochrane a obnove pamiatky (napr. osobná angažovanosť vlastníka na záchrane pamiatky, prínos obnovy pamiatky pre spoločnosť v regióne, prínos v metodike obnovy pamiatky, autorský kolektív obnovy pamiatky, metodik krajského pamiatkového úradu a pod.). V jednom ročníku súťaže môže byť udelené najviac jedno „Čestné uznanie“. Držiteľom „Čestného uznania“ podľa tohto článku je vydané osvedčenie o jeho udelení (Kultúrna pamiatka roka – „Čestné uznanie“).
7. Ministerstvo kultúry má právo odňať udelenú cenu, ak sa preukáže, že prihlasovateľ postupoval v rozpore s týmto štatútom, porušil všeobecne záväzné právne predpisy, dobré mravy alebo sa dopustil iného konania, ktoré by mohlo poškodiť dobré meno ministerstva kultúry. V prípade postupu podľa tohto článku je držiteľ ceny povinný vrátiť udelené osvedčenie, sošku a finančnú odmenu.

Článok IV **Podmienky súťaže**

1. Podmienkou prihlásenia pamiatky do súťaže je ukončenie komplexnej obnovy hnutelnej alebo nehnuteľnej pamiatky alebo ukončenie obnovy ucelenej časti nehnuteľnej pamiatky.
2. Do súťaže možno prihlásiť hnutelné alebo nehnuteľné pamiatky, ktorých obnova bola ukončená najneskôr 24 mesiacov pred vyhlásením nového ročníka súťaže.
3. Obnovenú pamiatku s rovnakým predmetom obnovy je možné prihlásiť do tejto súťaže iba jedenkrát.
4. Prihlášku do súťaže (ďalej len „prihláška“) podáva vlastník alebo spoluvlastníci, správca alebo osoba s iným relevantným právom k pamiatke, ktorá zabezpečuje obnovu pamiatky, resp. jej správu (ďalej len „prihlasovateľ“). V prípade, že prihlasovateľom nie je vlastník, musí byť súčasťou prihlášky písomný súhlas všetkých vlastníkov.
5. Prihláška musí obsahovať kompletnú dokumentáciu, podľa ktorej boli práce realizované a:
 - a) žiadosť o zaradenie pamiatky do súťaže podpísanú prihlasovateľom, v prípade, že prihlasovateľom nie je vlastník, tak aj s písomným súhlasom všetkých vlastníkov;
 - b) základné identifikačné údaje pamiatky (označenie, názov, adresa), číslo pamiatky v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, doklad o vlastníctve pamiatky (v prípade nehnuteľnej pamiatky – aktuálny list vlastníctva a kópia z katastrálnej mapy, v prípade hnutelnej pamiatky čestné vyhlásenie o jej vlastníctve) alebo doklad o inom práve k dotknutej pamiatke (protokol o zverení do správy, nájomná zmluva, a pod.);
 - c) dokumentáciu technického stavu pamiatky pred začiatkom prác, dokumentáciu návrhu obnovy, navrhované a aplikované metódy a technológie prác (napr. prípravná

dokumentácia, dokumentácia z pamiatkového výskumu, projektová dokumentácia, dokumentácia reálne vykonanej obnovy, návrh na reštaurovanie, dokumentácia z vykonaných reštaurátorských prác, a pod.);

d) rozhodnutie, záväzné stanovisko alebo iné odborné vyjadrenie miestne príslušného krajského pamiatkového úradu, ktorým boli práce na pamiatke schválené;

e) zreteľnú fotografickú dokumentáciu celku v kontexte okolia a detailov pred a po ukončení obnovy pamiatky s popisom (najmenej 10 záberov);

f) príbeh obnovy pamiatky v programe word, s rozsahom max. 3 000 znakov s medzerami, s nasledovnou štruktúrou:

- i. stručná história pamiatky (vznik, dejiny, významné osobnosti, zaujímavosti o pamiatke a pod.);
- ii. popis rozsahu realizovanej obnovy (čo sa obnovovalo, rekonštruovalo, reštaurovalo, popis nálezov, zistení a zaujímavosti z procesu obnovy, atď.);
- iii. prínosy obnovy pamiatky (pre odbornú komunitu, mesto, obec, región, Slovensko, poznávaciu turistiku, miestnu komunitu, cirkev a pod.);
- iv. časový priebeh realizácie obnovy: od – do (začiatok – koniec obnovy);
- v. vlastník (kto pamiatku vlastní alebo užíva, resp. kto významný alebo zaujímavý v priebehu histórie pamiatku vlastnil alebo užíval);
- vi. realizátor obnovy (kto pamiatku obnovil, vykonával metodický dohľad, respektíve projektoval obnovu).

6. Podmienkou zaradenia pamiatky do súťaže je sprístupnenie pamiatky za účelom obhliadky členmi odbornej poroty súťaže. Nesprístupnenie pamiatky prihlasovateľom za účelom obhliadky odbornou porotou je dôvodom na jej vyradenie zo súťaže.

7. V prípade nepredloženia kompletnej prihlášky do súťaže podľa tohto článku má odborná porota právo vyradiť prihlásenú pamiatku zo súťaže. Odborná porota má právo prostredníctvom tajomníka súťaže požiadať prihlasovateľa o ďalšie doplňujúce podklady a informácie, ktoré nie sú uvedené v tomto článku, ak je to potrebné na účely riadneho rozhodnutia odbornej poroty.

8. Prihlášku do súťaže spolu s kompletnou dokumentáciou podľa tohto článku je potrebné podať výhradne mailom na adresu fenix@culture.gov.sk.

Článok V **Časový harmonogram súťaže**

1. Oznámenie o vyhlásení súťaže zverejní na svojom webovom sídle ministerstvo kultúry minimálne dva mesiace pred termínom uzávierky podávania prihlášok do aktuálneho ročníka súťaže.
2. Termín uzávierky predkladania prihlášok do súťaže bude zverejnený dňom vyhlásenia súťaže.
3. Tajomník súťaže posúdi úplnosť a správnosť predložených podkladov prihlásených pamiatok. V prípade neúplných prihlášok požiada o doplnenie chýbajúcich príloh. Prihlasovateľ má na doplnenie dokladov sedem pracovných dní. Po nedodaní týchto dokladov v stanovenom termíne tajomník vyradí prihlášku zo súťaže. Zoznam vyradených prihlášok spolu so zdôvodnením ich vyradenia predkladá členom komisie na vedomie.

4. Porota následne posúdi prihlášky a ostatné podklady predložené prihlasovateľmi do troch mesiacov od termínu uzávierky predkladania prihlášok do aktuálneho ročníka súťaže.
5. Výsledky súťaže budú vyhlásené v kalendárnom roku, ktorý nasleduje po roku vyhlásenia súťaže. V mimoriadnych prípadoch môže ministerstvo kultúry rozhodnúť o inom postupe, ako je uvedený v tomto článku.

Článok VI

Odborná porota

1. Odborná porota má deväť členov, ktorých vymenúva minister kultúry spomedzi zástupcov ministerstva kultúry, Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, vzdelávacích, odborných a stavovských inštitúcií, ktoré sa zaoberajú ochranou pamiatkového fondu.
2. Členov odbornej poroty vymenúva a odvoláva minister kultúry Slovenskej republiky na základe návrhu sekcie kultúrneho dedičstva a štátneho jazyka.
3. Odborná porota na svojom prvom rokovaní posúdi prihlásené pamiatky a z nich nominuje maximálne 12 pre udelenie ceny „Fénix – Kultúrna pamiatka roka“ v aktuálnom ročníku súťaže.
4. Odborná porota následne vykoná obhliadku nominovaných pamiatok in situ. Odborná porota na základe hlasovania navrhne udelenie jednotlivých cien v súlade s týmto štatútom. Odborná porota v hodnotení pamiatok uvedie skutočnosti, pre ktoré predmetnú pamiatku nominuje na udelenie ceny.
5. Kritériá na hodnotenie sú predovšetkým kvalita, účelnosť a vhodnosť procesu prípravy a realizácie záchrany alebo obnovy pamiatky na princípe odborných poznatkov a kritérií s ohľadom na prínos pre ochranu pamiatkových hodnôt prihlásenej pamiatky a prínos pre verejnosť.
6. Podrobnosti o funkčnom období odbornej poroty, jej zložení, spôsobe rokovania a hodnotení prác upravuje organizačný a rokovací poriadok vydaný ministerstvom kultúry.

Článok VII

Symbol súťaže

Symbolom súťaže je plastika s názvom Fénix, ktorej originál je trvale uložený na odbore ochrany pamiatkového fondu na ministerstve kultúry.

Článok VIII

Úhrada nákladov súťaže

1. Finančné náklady spojené s usporiadaním aktuálneho ročníka súťaže znáša ministerstvo kultúry a mediálny partner súťaže, prípadne ďalšie subjekty, ktoré budú na súťaži participovať. Podrobnosti upraví osobitná zmluva.
2. Ministerstvo kultúry a mediálny partner majú vo svojej komunikácii právo na používanie informácie o partnerstve súťaže, vrátane jej prípadného loga a logotypu.

Článok IX

Prechodné ustanovenia

1. Aktuálny termín vyhlásenia súťaže je 2. apríl 2025; každý ďalší ročník súťaže sa vyhlasuje v mesiaci november príslušného kalendárneho roku.
2. Termín podania prihlášky do ročníka súťaže vyhlásenej v roku 2025 je do 30. 6. 2025; každý nasledujúci termín podania prihlášky v ďalších ročníkoch súťaže sa špecifikuje vo výzve pri vyhlásení nového ročníka súťaže.
3. Do súťaže vyhlásenej v roku 2025 možno prihlásiť pamiatky, ktorých obnova bola ukončená v rokoch 2023 a 2024. Do nasledujúcich ročníkov súťaže bude možné prihlásiť pamiatky, ktorých obnova bola ukončená v období 24 mesiacov pred vyhlásením súťaže.

Článok X

Záverečné a zrušovacie ustanovenia

1. Ministerstvo kultúry si vyhradzuje právo zmeniť alebo upraviť štatút a zverejniť ho rovnakým spôsobom akým bola súťaž vyhlásená.
2. Vydaním tohto štatútu sa zrušuje Štatút súťaže Fénix – Kultúrna pamiatka roka č. MK-5389/22-110/24430 v znení Dodatku č. 1 k Štatútu súťaže Fénix – Kultúrna pamiatka roka č. MK-5389/22-110/24430.

Článok XI

Účinnosť

Tento štatút nadobúda účinnosť 1. apríla 2025.

Martina Šimkovičová
ministerka kultúry

